

„ζ”

(„ZETA”)

VIHKO

Sisältö

1)

;

Harms. „Maailmantalous” [2—3]*Supan* [5—9].*Hübner* [10].*J u n i u s* [13—14].*Demorgny* (Persia NB) [11].

{ „Le Temps” [16 ja 19—20].

{ „The Daily Telegraph” y.m. [23—28].

{ Lloyd George 4 miljardista punnasta (4. V. 1915)
[29—30].*Brauer* saksalaisista (etwa „tappiontoivojista”) [17—18].

HARMS. „MAAILMANTALOUS”

2) **Bernhard Harms.** „*Maailmantalouden ongelmia*”. Jena 1912.„*Kansantalous ja maailmantalous*”.*Englannin* ulkomaiset pääomansijoitukset (1911)G. Paishin mukaan ((*George Paish* „Journal of the Royal Statistical Societyssa”, LXXIV nide, 1910/11, s. 167))

(„Ison-Britannian pääomansijoitukset siirtomaissa etc.”).

(B. *Harms*, s. 228):I. *Englannin siirtomaat (tuh. puntaa)*

Pohjois-Amerikka	Kanada ja Newfoundland	372 541
Australia	Australian liittovaltio	301 521
	Uusi Seelanti	78 529
Afrikka	Etelä-Afrikka	351 368
	Länsi-Afrikka	29 498

Aasia	Intia ja Ceylon	365 399
	Straits Settlements	22 037
	Hongkong	3 104
	Brittiläinen Pohjois-Borneo	5 131
	muut Britannian alusmaat	25 024
	Σ = Britannian siirtomaat	1 554 152

II. *Muut maat:*

Yhdysvallat 688 078

Kuuba	22 700
-------	--------

Filippiinit	8 202
-------------	-------

Argentiina	269 808
Meksiko	87 334
Brasilia	94 330
Chile	46 375
Uruguay	35 255
Perú	31 986
muut amerikkalaiset maat	22 517

Venäjä 38 388

Turkki 18 320

Egypti 43 753

Espanja 18 808

Italia 11 513

Portugali 8 134

Ranska 7 071

Saksa 6 061

muut eurooppalaiset maat 36 319

Japani 53 705

Kiina 26 809

muut ulkomaat 61 907

Σ = muut maat 1 637 684 *

$\Sigma\Sigma$ = Kaikkiaan 3 191 836

(ja kaikkiaan muka 3¹/₂ miljardia puntaa)
Samoin maanosittain (milj. puntaa):

	%
Amerikka	1 700 = 53
Aasia	500 16
Afrikka	455 14
Australia	387 12
Eurooppa	150 5
	<u>3 192 100%</u>

* Näin on Harmsilla. Toim.

Tri Sigmund Schilder. „Maailmantalouden kehitystendenssit”. Berliini 1912 — s. 150 — viitataan G. Paihiin ja sanotaan, että tämän numerotiedot ovat pienennettyjä, koska tämä on laatinut ne emittointikurssin mukaan (*latinalaisessa* Amerikassa 556 = 556 milj. puntaa, kun taas Lontoon pörssinoteeraus oli 31. V. 1909 $\Sigma = 767$ milj. puntaa, m.m. Argentiina — 281 milj., Brasilia — 140 milj.).—

Lontoolainen „The Economist”, 26. VIII. 1911, laskee olevan brittiläisiä pääomia 10 eteläamerikkalaisessa tasavallassa (Argentiina, Brasilia, Uruguay, Chile, Perú, Bolivia, Kolumbia, Venezuela, Ecuador ja Paraguay) = 622 milj. puntaa, m.m. Argentiinassa — 316, Brasiliassa — 162, Uruguayssa — 42, Chilessä — 41 (ibidem, s. 371).

Ulkomaisia pääomia Kanadassa (1910) = 12 687 milj. frangia, siinä luvussa brittiläisiä 9 765, yhdysvaltalaisia — 2 190, ranskalaisia — 372. Meksikossa (1886—1907) = 3 343 milj. frangia, m.m. yhdysvaltalaisia 1 771, brittiläisiä 1 334 (s. 373).

Belgialaisia pääomia on ulkomailla (berliiniläinen „Export”, 24. XI. 1910): Hollanti — 70 milj. frangia, Ranska — 137; Brasilia — 143; Italia — 166; Egypti — 219; Saksa — 244; Argentiina — 290; Kongon valtio — 322; Espanja — 337; Venäjä — 441; muut maat — 338. Kaikkiaan $2\frac{3}{4}$ miljardia frangia (s. 365).

Ranskalaisia pääomia ulkomailla:

(ibidem, s. 235)

	mrđ. frangia
Venäjä	10.0
Englanti	0.5
Belgia ja Hollanti	0.5
Saksa	0.5
Turkki, Serbia ja Bulgaria	0.5
Romania ja Kreikka	4.0
Itävalta-Unkari	2.0
Italia	1.5
Svetssi	0.5
Espanja ja Portugal	3.5
Kanada ja Yhdysvallat	1.0
Egypti ja Suez	4.0
Argentiina, Brasilia ja Meksiko	3.0
Kiina ja Japani	1.0
Tunisia ja Ranskan siirtomaat	3.0
	$\Sigma = 35.5^*$

Tätä nykyä noin 40—42 miljardia

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 234. Toim.

Saksalaisia pääomia ulkomailla (1904) lukuun ottamatta arvopapereita (ja Euroopan ulkopuolella) (milj. markkaa)

Turkki (Egyptiä lukuun ottamatta)	350
Afriikka (Egypti mukaan luettuna)	1 350
Persian-Arabian niemimaa ja Intia	75
Kaakkois-Aasia	250
Itä-Aasia	450
Australia ja Polynesia	400
Keski-Amerikan valtiot	1 200
Etelä-Amerikan länsirannikko	550
Etelä-Amerikan itärannikko	1 600
Yhdysvallat ja Kanada	3 000
	<u>Σ = 9 225</u>

Saksalaisia rahapääomia (arvopapereina) ulkomailla (1897–1906)

	samoin milj. markoissa
Argentiina	92.1
Belgia	2.4
Bosnia	85.0
Brasilia	77.6
Bulgaria	114.3
Chile	75.8
Tanska	595.4
Kiina	356.6
Suomi	46.1
Iso-Britannia	7.6
Italia	141.9
Japani	1 290.4
Kanada	152.9
Kuuba	147.0
Luxemburg	32.0
Meksiko	1 039.0
Alankomaat	81.9
Norja	60.3
Itävalta	4 021.6
Portugali	700.7
Romania	948.9
Venäjä	3 453.9
Serbia	152.0
Ruotsi	355.3
Sveitsi	437.6
Espanja	11.2
Turkki	978.1
Unkari	1 506.3
Amerikan Yhdysvallat	4 945.8
	<u>Σ = 21 909.7</u>

(Summa minun)

Tekijä laskee saksalaisia pääomia olevan ulkomailla yhteensä 35 miljardia markkaa (s. 243).

{	Määrä = 9.225 (1904), edelleen yhtä paljon Euroopassa	
		$\Sigma = 18$
	Sitten arvopapereita noin = 17	$\Sigma = \underline{\underline{35^*}}$

Amerikka	6 530.2
Aasia (Turkki)	2 625.1
Afrikka	—
Australia	—
Eurooppa	12 754.4
	$\Sigma = \underline{\underline{21\ 909.7}}$

NB *B. Harms* on Saksan ulkomaisia pääomansijoituk-
 sia koskevassa kysymyksessä tehnyt lainauksia seu-
 raavista teoksista (Sartoriuksen lisäksi): *Riesser*.
 „Saksan suurpankit ja niiden keskittyminen”, 3. pai-
 nos, Jena 1910.—*Paul Dehn*. „Uutuuksia maail-
 mantaloudessa”, Berliini 1904.—*Paul Arndt*.
 „Ulkomaisten pääomansijoitusten olemus ja tarkoi-
 tus” („Zeitschrift für Sozialwissenschaft”, 1912,
 viikko 1—3).—*Robert Liefmann*. „Osake- ja
 NB rahoitusyhtiöt”. Jena 1909.—

3)

Saksalaista pääomia ulkomailla:

	Muita kuin arvopapereita (1904)	Arvopapereita (1897—1906)
Afrikka	1 350	— (?)
(α) Aasia (siinä luvussa Turkki)	1 125	2 625.1
Australia ja Polynesia	400	— (?)
(β) Keski- ja Etelä-Amerikka	3 350	1 431.5
(γ) Yhdysvallat ja Kanada	3 000	5 098.7
	$\Sigma = \underline{\underline{9\ 225}}$	
	($\alpha + \beta + \gamma$) = (7 475)	(9 155.3)

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 234. Toim.

Region K. M. A. ...
 1897-1900

Agropura - 1350	- (2)
(X) Agropura (1897-1900) 1.125	2685,
Agropura 400	- (2)
(Y) C. M. A. 3.350	14315
(Z) C. M. A. 3.000	5098,
$\Sigma = 9225$	

$(d + \beta + \gamma) = (7475) (9152)$

Укрупненные данные
 на 1900 год

Вид	Австрия	Франция	Германия	Σ
Австрия	37	4	10	51
Франция	12	1	4	16
Германия	10	7	2	19
Италия	8		1	9
Египет	4	23	15	45
Итого	70	35	35	140

Вид	1897	1900	1897	1900
Австрия	65	10	37	4
Франция	26	4	12	1
Германия	128	18	14	13
Италия	-	2	10	7
Египет	-	1	8	-
Итого	219	35	70	35

Вид	(K. M. A. 1897)	(I. B. d.)	(K. M. A.)	1897	1900
1897	- 106.886 km	Европа	223.869	323.621	
1870	2.11.000	Америка	313.412	517.224	
75	294.000	Азия	33.724	92.436	
1897	617.285	Африка	9.386	33.481	
1900	1.006.748	Австралия	12.839	30.316	
		(и др.) Σ =	599.285	1.006.748	

Weltkabelnetz: (km)

(K. M. A. 1911)	1898	1908
Европа	208.747	253.838
Америка	50.545	92.818
Азия	26.157	43.115
Австралия	6.186	30.167
Африка	13.888	17.115
Италия	1.786	5.221
Япония	2.797	8.034
Греция	3.237	3.565
Индия	1.368	1.939
Итого	323.3	7224

(5.123) Allgemeiner Handel (G. M. A. 1911)

Вид	1889	1910	Σ
1. Европа	3238, 2308	5729, 5622	+60% +12%
2. Африка	320	311	418, 1813
3. Азия	1282	84	818, 3223
4. Америка	635, 613	2120, 1155	
Итого	5529	7425	3732, 1894, 3451 +14%

(5.203) Der Generalhandel (K. M. A. 1911)

Вид	1870	1882	1891	1910
Итого	1870	1882	1891	1910
Испания	9180	312	12.658	355
Греция	4540	124	2.326	195
Италия	4240	106	6.409	141
Франция	2000	27	2.140	30
Австрия	1660	47	3.015	75
Италия	1480	61	2000	76
Итого	820	42	840	53
Итого	1420	388	280	53
Итого	1280	252	2520	602
Итого	840	115	3380	421
Итого	3420	98	1080	131
Итого			6150	120

„Z” („zeta”) vihkon
3. sivu

Euroopan kolmen rikkaimman maan ulkomaiset pääomat osapuilleen.*

	Miljardia markkaa			Σ
	<u>Englanti</u>	<u>Ranska</u>	<u>Saksa.</u>	
Amerikka	37	4	10	51
Aasia	11	1	4	16
Afrikka	10	7	2	19
Australia	8	—	1	9
Eurooppa	4	23	18	45
<u>Kaikkiaan</u>	<u>70</u>	<u>35</u>	<u>35</u>	<u>140</u>

<u>Englanti</u> likipitäen %:ssa	<u>Saksa</u>		mitjardia markkaa		
		<u>Kaikkiaan</u> likipitäen	<u>Englanti</u>	<u>Ranska</u>	
		mitjardia markkaa	likipitäen	likipitäen	
37	Amerikka	6.5	10	37	4
11	Aasia	2.6	4	11	1
4	Eurooppa	12.8	18	4	23
10	Afrikka	—	2	10	7
8	Australia	—	1	8	—
<u>70</u>		<u>21.9</u>	<u>35</u>	<u>70</u>	<u>35</u>

Länsi-Eurooppa (Belgia, Sveitsi, Skandinavian maat)	2	1 (??)	2
Etelä-Eurooppa (Espanja, Italia, Portugali)	1	1	5
Balkanin maat	2	0.5 (??)	4
Venäjä	5	1	10
Itävalta	8	0.5 (??)	2
<u>Koko Eurooppa</u>	<u>18</u>	<u>4</u>	<u>23</u>
Balkanin maat + Venäjä + Itävalta	15	2 (??)	16

Maailman rautatieverkosto (Harms, s. 138)
(ibidem):

1868	—	106 886	kilometriä
1870		211 000	
1875		294 000	
1899		617 285	
1909		1 006 748	

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 234. Toim.

	(kilometriä)	
	<u>1899</u>	<u>1909</u>
Eurooppa	223 869	329 691
Amerikka	313 417	513 824
Aasia	33 724	99 436
Afrikka	9 386	33 481
Australia	18 889	30 316
(minun) $\Sigma =$	599 285	1 006 748

Maailman lennätinverkosto (kilometreissä) (Harms, s. 141):

	<u>1898</u>	<u>1908</u>
Englanti	208 747	253 898
Pohjois-Amerikka	50 545	92 818
Ranska	26 157	43 115
Saksa	6 186	30 167
Tanska	13 888	17 111
Alankomaat	1 786	5 721
Japani	2 797	8 084
Espanja	3 237	3 565
Italia	1 968	1 989
Muut maat	3 233	7 724

Saksan ulkomaankauppa (erikoiskauppa)

(s. 198)

	(miljoonaa markkaa)					
	<u>1889</u>		<u>1910</u>		Lisäys	
	tuonti	vienti	tuonti	vienti	tuonti	vienti
1. Eurooppa	3 239. ₉	2 509. ₇	5 196. ₈	5 623. ₉	+ 60%	+ 124%
2. Afrikka	39. ₆	22. ₁	418. ₀	181. ₃		
3. Aasia	128. ₂	84. ₃	828. ₃	332. ₃		
4. Amerikka	635. ₄	613. ₆	2 190. ₇	1 255. ₀		
5. Australaasia	35. ₁	23. ₅	293. ₀	71. ₈		
2 — 5.	$\Sigma =$ 838. ₃	743. ₅	3 730. ₀	1 840. ₄	+ 345%	+ 147%
	$\Sigma\Sigma = 7 343.5 (1889)$					

(s. 203).Tärkeimpien maiden erikoiskauppa (jalometallit mukaan luettuina)

1839. osa

	1870		1882		1901		1910	
	miljoonaa markkaa	henkeä kohti (markkoissa)	miljoonaa markkaa	henkeä kohti	miljoonaa markkaa	henkeä kohti	miljoonaa markkaa	henkeä kohti
Iso-Britannia (+ Irlanti)	9 180	312	12 658	355	14 977. ₀	360	20 507. ₁	453
Ranska	4 540	124	7 326	195	6 705. ₈	171. ₉	10 212. ₅	260
Saksa	4 240	106	6 409	141	9 852. ₆	172. ₂	16 408. ₈	257
Venäjä	2 000	27	2 140	30	2 926. ₈	26. ₁	5 047. ₅	40
Itävalta-Unkari	1 660	47	3 015	75	3 007. ₃	65. ₇	4 450. ₄	88
Italia	1 480	61	2 000	70	2 474. ₄	76. ₁	4 170. ₄	123
Espanja	820	42	840	53	1 386. ₈	74	1 566. ₂	80
Portugali			280		390. ₉	71. ₀	434. ₁	77
Hollanti	1 420	388	2 520	602	6 391. ₀	1 229	9 446. ₇	1 657
Belgia	1 280	252	3 380	421	3 239. ₄	476	6 137. ₉	841
Ruotsi-Norja	840	115	1 080	131	1 407. ₇	190. ₂	1 891. ₅	242
Amerikan Yhdysvallat	3 420	98	6 150	120	9 526. ₅	122. ₅	13 578. ₇	150

"ZETA" VUOKO

271

SUPAN. „EUROOPAN VALTIOIDEN SIIRTOMAIDEN ALUEELLINEN KEHITYS”
JA OTTO HÜBNERIN „MAANTIETEELLISET TILASTOTAULUKOT”

5) Prof. tri Alexander *Supan.* „Euroopan valtioiden siirtomaiden alueellinen kehitys”.
1906 (ss. 256 ja 257)*

1. taulukko. *Siirtomaa-alueet vuosina 1876 ja 1900 (maanosittain)***

	1876		1900		lisäys(+) ja vähennys(-)	
	tuhatta km ²	väkiluku tuhausissa	tuhatta km ²	väkiluku tuhausissa	tuhatta km ²	väkiluku tuhausissa
<i>Aasia</i>	22 772. ₀	291 495	25 012. ₇	390 636	+ 2 239. ₈	+ 99 141
Iso-Britannia	3 765. ₄	241 835	5 224. ₄	301 495	+ 1 459. ₀	+ 59 660
Alankomaat	1 520. ₆	24 170	1 520. ₆	37 494	—	+ 13 324
Ranska	160. ₀	2 683	664. ₂	18 073	+ 504. ₂	+ 15 390
Espanja	296. ₃	6 000	—	—	— 296. ₃	— 6 000
Portugali	19. ₀	849	19. ₀	810	—	— 39
Saksan keisarikunta	—	—	0. ₅	84	+ 0. ₅	+ 84
Venäjä	17 010. ₇	15 958	17 286. ₈	25 045	+ 276. ₁	+ 9 087
Yhdysvallat (kaiketi Filippiinit)	—	—	296. ₃	7 635	+ 296. ₃	+ 7 635
<i>Afrikka</i>	3 218. ₇	11 425	26 950. ₀	123 349	+ 23 732. ₃	+ 111 924
Iso-Britannia	706. ₃	2 331	9 201. ₂	53 097 ⁹⁾	+ 8 494. ₃₎	+ 50 766
Belgia, Kongon valtio	—	—	2 382. ₈	19 000	+ 2 382. ₈	+ 19 000
Ranska	700. ₀	2 875	10 211. ₂	31 518	+ 9 511. ₂	+ 28 643
Espanja	9. ₈	319	220. ₃	673	+ 210. ₅	+ 354
Portugali	1 802. ₀	5 900	2 073. ₃	6 865	+ 271. ₂	+ 965
Italia	—	—	510. ₀	731	+ 510. ₀	+ 731
Saksan keisarikunta	—	—	2 352. ₂	11 465	+ 2 352. ₂	+ 11 465

Otto Hübnerin
maantieteellisistä
tilastotaulukoista
(1914)

tuhatta km ²	väkiluku tuhausissa
25 297. ₁	422 558
5 265. ₃	324 773
1 520. ₆	37 717
803. ₅	17 272
—	—
22. ₈	980
0. ₅	192
17 388. ₁	33 164
296. ₃	8 460
28 583. ₈	126 614
9 675. ₇	52 069
2 365. ₀	15 003
9 660. ₃	37 750
560. ₅	589
2 069. ₀	8 351
1 590. ₁	1 403
2 662. ₈	11 449

<i>Australia</i>	7 699. ₄	1 970	7 699. ₄	3 983	—	+	2 013	(7 699. ₄)	(3 983)
Iso-Britannia	7 699. ₄	1 970	7 699. ₄	3 983	—	+	2 013		
<i>Polynestia</i>	711. ₀	934	1 238. ₀	2 440	+	527. ₀	+	1 506	7 760
Iso-Britannia	291. ₀	564	558. ₇	1 496	+	266. ₈	+	932	8 261. ₃
Alankomaat	394. ₁	240	394. ₈	240	+	0. ₇	—	—	394. ₈
Ranska	23. ₃	93	24. ₂	88	+	0. ₉	—	—	22. ₈
Espanja	2. ₈	37	—	—	—	2. ₆	—	—	37
Saksan keisarikunta	—	—	243. ₈	449	+	243. ₈	+	449	245. ₁
Yhdysvallat *)	—	—	17. ₄	167	+	17. ₄	+	167	17. ₄
<i>Amerikka</i>	10 599. ₈	7 740	10 502. ₀	9 148	—	97. ₂	+	1 408	9 184. ₁
Iso-Britannia	8 711. ₄	5 160	8 728. ₂	7 533	+	16. ₈	+	2 373	8 962. ₃
Alankomaat	130. ₂	110	130. ₂	140	—	—	+	30	130. ₂
Ranska	82. ₀	346	82. ₀	428	—	—	+	82	91. ₂
Espanja	123. ₃	2 025	—	—	—	123. ₃	—	2 025	—
Tanska	0. ₄	38	0. ₄	31	—	—	—	7	0. ₁
Ruotsi	0. ₀₂	1	—	—	—	0. ₀₂	—	1	—
Yhdysvallat *)	1 552. ₈	60	1 561. ₈	1 016	+	9. ₃	+	956	—
<i>Arktis</i>	1 492. ₁	82	1 492. ₁	91	—	—	+	9	15
Iso-Britannia *)	1 301. ₁	1	1 301. ₁	1	—	—	—	—	2
Tanska *)	191. ₀	81	191. ₀	90	—	—	+	9	13
<i>Antarktis</i>	—	—	3. ₅	—	+	3. ₅	—	—	—
Ranska ¹⁰⁾	—	—	3. ₅	—	+	3. ₅	—	—	—
Kaikkiaan	46 494.₈	313 646	72 900.₁	529 647	+	26 405.₃	+	216 001	

²⁾ Egypti ja Sudan mukaan luettuina...

⁶⁾ Siirtomaiksi tässä on laskettu myös Havaijisaaret ja Alaska, maat, jotka eivät liity välittömästi [emämaan varsinaiseen alueeseen].

⁸⁾ Pohjois-Amerikan arktiset saaret...

⁹⁾ Islanti ja Grönlanti

¹⁰⁾ (Saint-Paulin, Uuden Amsterdamin, Kerguelenin saaret)...

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, s. 245. *Toim.*

** Vihkossa tämän taulukon teksti on kirjoitettu N. K. Krupskajan käsialalla paitsi lihavalla ladottuja kohtia. *Toim.*

- 6) A. Supan, s. 254:
 „Euroopan siirtomaavalloille (Yhdysvallat mukaan luet-
 tuna) kuuluva maa-alue prosenteissa *

	1876	1900	
Afrikassa	10. ₈	90. ₄	+ 79. ₆
Polyneslassa	56. ₈	98. ₉	+ 42. ₁
Aasiassa	51. ₅	56. ₆	+ 5. ₁
Australiassa	100. ₀	100. ₀	—
Amerikassa ¹⁾	27. ₅	27. ₂	— 0. ₃

Tämän kauden luonteenomaisena piirteenä on siis *Afrikan ja Polynesian jako*... (s. 254)...

Eurooppalaisten maiden harjoittama alkuasukkaiden ryöväys käy erikoisen havainnollisesti ilmi *Taka-Intian jaon* kuvauksesta (Siam ja brittiläinen Burma lännessä ja Ranskan Indo-Kiina idässä) — Supanilla s. 299 ja seur. Tulos (hyvin pyöristetyt pinta-alaa koskevat numerotiedot) (tuhansissa neliökilometreissä):

	1876	1900	
Brittiläinen Malakka	32	92	+ 60
Brittiläinen Burma	228	696	+ 468
Ranskan alusmaat	160	663	+ 503
Riippumattomat	1 665	634	— 1 031
<hr/>			
Taka-Intia valtiollisessa mielessä	2 085	2 085	

„Lisäksi on otettava huomioon, että Siamille on taattu vain 239 000 neliökilometriä”...

((Hübner (1914) osoittaa *Siamin* pinta-alaksi 600 000 neliökilometriä!! Ei ole vielä loppuun saakka ryöväyty!!))

Supan kirjoittaa: „Täysin epäilemätöntä on, että tämä prosessi” (*Taka-Intian jako*) „ei ole vielä päättynyt.”

Tehdessään yhteenvetoja kolonisaatiosta Supan sanoo, että se on pääosaltaan suoritettu loppuun viimeksi kulu-

¹⁾ „Alaska käsitetään tässä Yhdysvaltojen siirtomaaksi.”

neiden 50 vuoden aikana (1850—1900) — s. 306 ja seur.— ja jaottelee siirtomaat kolmeen ryhmään: 1) alkuasukasväestöiset (valkoihoisia ei ole lainkaan tai juuri lainkaan. Niihin kuuluu myös Brittiläinen Intia); 2) sekäväestöiset (valkoihoiset vähemmistönä; rotusekoitus); 3) siirtoasutukseen perustuvat siirtomaat (valkoihoisia ehdoton enemmistö).

Esittäessään tarkkoja tietoja Amerikasta (38 331 200 neliökilometriä; 144.2 miljoonaa asukasta, joista valkoihoisia 88.3 miljoonaa), Afrikasta (26 950 900 neliökilometriä; 123.3 miljoonaa asukasta); Aasiasta (24 506 200 neliökilometriä; 390.6 milj. asukasta); Etelämerten siirtomaista (8 938 300 neliökilometriä; 6.4 milj. asukasta) Supan tekee seuraavat yhteenvedot (s. 313):

	km ²	asukkaita	asutus- tiheys	valko- ihoisia
1) Alkuasukasväestöisiä siirtomaita:	35.0 milj.	477.0 milj.	13	—
2) Sekäväestöisiä	” 33.0	79.7	2.3	11.5 milj.
3) Siirtoasutukseen perustuvia	” 29.4	108.9	4	93.9
Kolonisoitu alue	<u>98.9</u>	<u>665.6</u>	<u>7</u>	<u>105.4</u>

(1. ryhmässä tärkeimpiä Intia — 365 milj. Aasiassa ja 105 milj. Afrikassa. — 3. ryhmässä tärkeimpiä Pohjois-Amerikka — 78.7 miljoonaa, Siperia ja Keski-Aasia — 7.6 milj.)

NB || Supan. „Maapallon väestö”. X ja XII vihko. || NB
 || Lisäviikkoja „Petermannin tiedonantoihin”. Got- ||
 || ha 1912. ||

Taulukko 2. Siirtomaat 1876 ja 1900
(valtioittain)*

(Hübnerin taulu-
koiden mukaan)
1914

	1876		1900		lisäys (+) ja vähennys (-)		1914	
	tuh. km ²	asukas- luku tuh.	tuh. km ²	asukas- luku tuh.	tuh. km ²	asukas- luku tuh.	tuh. km ²	asukas- luku tuh.
<i>Iso-Britannia</i>	22 476. ₁	251 861	32 713. ₀	367 605	+ 10 236. ₉	+ 115 744	33 538. ₆	393 546
Aasia	3 765. ₄	241 835	5 224. ₄	301 495	+ 1 459. ₀	+ 59 660	5 265. ₃	324 773
Afrikka	706. ₉	2 331	9 201. ₂	53 097	+ 8 494. ₃	+ 50 766	9 675. ₇	52 069
Australia	7 699. ₄	1 970	7 699. ₄	3 983	—	+ 2 013	} 8 261. ₃	} 6 588
Polynesia	291. ₉	564	558. ₇	1 496	+ 266. ₈	+ 932		
Amerikka	8 711. ₄	5 160	8 728. ₂	7 533	+ 16. ₈	+ 2 373	8 962. ₃	10 114
Arktis	1 301. ₁	1	1 301. ₁	1	—	—	1 374. ₀	2
<i>Alankomaat</i>	2 044. ₉	24 520	2 045. ₆	37 874	+ 0. ₇	+ 13 354	2 045. ₆	38 097
Aasia	1 520. ₆	24 170	1 520. ₆	37 494	—	+ 13 324	1 520. ₆	37 717
Polynesia	394. ₁	240	394. ₈	240	+ 0. ₇	—	394. ₈	240
Amerikka	130. ₂	110	130. ₂	140	—	+ 30	130. ₂	140
<i>Belgia—Kongon valtio</i>	—	—	2 382. ₈	19 000	+ 2 382. ₈	+ 19 000	2 365. ₀	15 003
Afrikka	—	—	2 382. ₈	19 000	+ 2 382. ₈	+ 19 000	2 365. ₀	15 003
<i>Ranska</i>	965. ₃	5 997	10 985. ₁	50 107	+ 10 019. ₈	+ 44 110	10 581	55 552
Aasia	160. ₀	2 683	664. ₂	18 073	+ 504. ₂	+ 15 390	803. ₅	17 272
Afrikka	700. ₀	2 875	10 211. ₂	31 518	+ 9 511. ₂	+ 28 643	9 660. ₃	37 750
Polynesia	23. ₃	93	24. ₂	88	+ 0. ₉	— 5	22. ₀	80
Amerikka	82. ₀	346	82. ₀	428	—	+ 82	91. ₂	450
Antarktis	—	—	3. ₅	—	+ 3. ₅	—	(3. ₅)	—
<i>Espanja</i>	432. ₀	8 381	220. ₃	673	— 211. ₇	— 7 708	560. ₅	589
Aasia	296. ₃	6 000	—	—	— 296. ₃	— 6 000	—	—
Afrikka	9. ₈	319	220. ₃	673	+ 210. ₅	+ 354	560. ₅	589
Polynesia	2. ₆	37	—	—	— 2. ₆	— 37	—	—
Amerikka	123. ₃	2 025	—	—	— 123. ₃	— 2 025	—	—

<i>Portugali</i>	1 821. ₉	6 749	2 093. ₁	7 675 +	271. ₂ +	926	2 092. ₇	9 331
Aasia	19. ₉	849	19. ₉	810	—	39	22. ₈	980
Afrikka	1 802. ₀	5 900	2 073. ₂	6 865 +	271. ₂ +	965	2 069. ₉	8 351
<i>Italia</i>	—	—	510. ₀	731 +	510. ₀ +	731	1 590. ₁	1 403
Afrikka	—	—	510. ₀	731 +	510. ₀ +	731	1 590. ₁	1 403
<i>Saksan valtakunta</i>	—	—	2 596. ₅	11 998 +	2 596. ₅ +	11 998	2 907. ₉	12 282
Aasia	—	—	0. ₅	84 +	0. ₅ +	84	0. ₅	192
Afrikka	—	—	2 352. ₂	11 465 +	2 352. ₂ +	11 465	2 662. ₃	11 449
Polynesia	—	—	243. ₈	449 +	243. ₈ +	449	245. ₁	641
<i>Tanska</i>	191. ₄	119	191. ₄	121	—	2	88. ₅	40
Amerikka	0. ₄	38	0. ₄	31	—	7	0. ₄	27
Arktis	191. ₀	81	191. ₀	90	—	9	88. ₁	13
<i>Ruotsi</i>	0. ₀₂	1	—	—	0. ₀₂ —	1	0. ₀₂	—
Amerikka	0. ₀₂	1	—	—	0. ₀₂ —	1	(0. ₀₂)	—
<i>Venäjä</i>	17 010. ₇	15 958	17 286. ₈	25 045 +	276. ₁ +	9 087	17 388. ₁	33 164
Aasia	17 010. ₇	15 958	17 286. ₈	25 045 +	276. ₁ +	9 087	17 388. ₁	33 164
<i>Yhdysvallat</i>	1 552. ₅	60	1 875. ₅	8 818 +	323. ₀ +	8 758	(1 875. ₅)	(9 687)
Aasia	—	—	296. ₃	7 635 +	296. ₃ +	7 635	296. ₃	8 460
Polynesia	—	—	17. ₄	167 +	17. ₄ +	167	17. ₄	211
Amerikka	1 552. ₅	60	1 561. ₈	1 016 +	9. ₃ +	956	(1 561. ₈)	(1 016)
Yhteensä	46 494.₈	313 646	72 900.₁	529 647 +	26 405.₃ +	216 001	74 963.₅	568 694

* Tämän taulukon teksti on kirjoitettu N. K. Krupskajan käsialalla; lihavilla kirjaimilla ladotut sanat on kirjoittanut V. I. Lenin. Toim.

8) *Mitä imperialismi on?*

„Suurvallat“: <i>(suurvallat)</i>	Siirtomaat				Emämaa		Kaikkiaan	
	1876		1914		1914		1914	
	km ²	asukkaita	km ²	asukkaita	km ²	asukkaita	km ²	asukkaita
Englanti	22.5	251.9	33.5	393.5	0.3	46.5	33.8	440.0
Venäjä	17.0	15.9	17.4	33.2	5.4	136.2	22.8	169.4
Ranska	0.9	6.0	10.6	55.5	0.5	39.6	11.1	95.1
Saksa	—	—	2.9	12.3	0.5	64.9	3.4	77.2
Japani	—	—	0.3	19.2	0.4	58.0	0.7	72.2
P.-A.Y.-vallat	—	—	0.3	9.7	9.4	97.0	9.7	106.7
Kuusi „suurvallataa“ yhteensä	40.4	273.8	65.0	523.4	16.5	437.2	81.5	960.8

Kolme maata, joita erikoisen uutterasti revitään kappaleiksi (Turkki, Kiina, Persia)..... 14.5 361.2

Koko maapallo (napamaita lukuunottamatta)..... 133 1 657

Kaikki siirtomaat: 46.5 313.6 74.9 568.7

Suurvalloille *kuulumatto-*
mat siirtomaat 9.9 45.3

NB Venäjä $169 \times 0.57 \% = 96.33$ *NB*
96 milj. sorrettua ja epäyhdenvertaista

	km ²	asukkaita
	(miljoonissa)	
Koko Eurooppa.....	9.97	452.4
Englanti + Ranska + Venäjä + Saksa	6.70	287.2
muut valtiot.....	3.27	165.2
Koko Amerikka.....	39.98	189.5
Pohjois-Amerikan Yhdysvallat.....	9.40	97.0
kaikki siirtomaat.....	9.20	10.7
muut valtiot.....	21.38	81.8
Koko Aasia.....	44.45	871.2
kaikki siirtomaat.....	25.3	422.5
	19.1	448.7
kolme puolisiirtomaata (Turkki — + Kiina + Persia).....	14.5	361.2
jäännös.....	4.8	87.5

	km ²	asukkaita (miljoonissa)
Koko Afrikka:	29.9	136.2
kaikki siirtomaat	28.6	126.6
jäännös =	1.3	9.6
Koko Australia:	8.9	7.8
kaikki siirtomaat =	7.7	3.4 (?)
(+ Polynesia?)		

	mitj. asukasta	
6 suurvaltaa	437.2	} 929.0
kaikki siirtomaat	568.7	
3 „saalis”-maata	361.2	
	1 367.1	

300 etuoikeutettua
150 sorrettua
1 000 { siirtomaat ja saalis }
1 450
150 pikkuvaltiota ja
1 600 kandidaattia

Osapuolleen:

asukkaita miljoonissa
300 „suurvallat” ja etuoikeutetut sortajat ja ryövärit
300 epäitsenäiset, epäyhdenvertaiset, ryövätyt ja pikkuiset
1 000 siirtomaat ja „saalis”
1 600

Kiina*Sopimusperusteisessa käytössä olevissa satamissa toimivien ulkomaalaisten kansallisuus*

	Toiminimia	1912 Yksityishenkilöitä
Japanilaisia	733	75 210
Venäläisiä	323	45 908
Englantilaisia	592	8 690
Amerikkalaisia	133	3 869
Ranskalaisia	107	3 133
Saksalaisia	276	2 817
Portugalilaisia	44	2 785
Italialaisia	40	537
Itävaltalaisia	17	328
Tanskalaisia	11	279
Norjalaisia	8	250
Belgialaisia	15	245
Espanjalaisia	6	224
Ruotsalaisia	2	189
Alankomaalaisia	13	157
Unkarilaisia	3	27
Brasilialaisia	1	9
Muita	4	97
Kaikkiaan	2328	144 754

	Emämaa		Siirtomaat		K a i k k i a a n		(Siirtomaat) miljoonissa			
	km ² milj.	väestöä milj.	km ² milj.	väestöä milj.	km ² milj.	väestöä milj.	1 8 7 6		1 9 1 4	
							km ²	väestöä	km ²	väestöä
(α) Venäjä (Eurooppa + Aasia)	5.4	136.2	16.0	33.2	22.3	169.4	17.0	15.0	17.4	33.2
(β) Iso-Britannia	0.3	46.5	30.0	378.5	30.3	425.0	22.5	251.0	33.5	393.5
(γ) Ranska	0.5	39.6	10.6	55.5	11.1	95.1	0.0	6.0	10.6	55.5
Σ --	6.2	222.3	57.5	467.2	63.7	689.5				
1) Belgia	0.08	7.5	2.4	15.0	2.4	22.5				
Serbia	0.00	4.5	—	—	0.1	4.5				
(δ) Saksa	0.5	64.0	2.0	12.3	3.4	77.3	—	—	2.0	12.3
Itävalta-Unkari	0.7	51.4	—	—	0.7	51.4				
Turkki	1.8	21.6	—	—	1.8	21.6				
	3.0	137.9	2.0	12.3	5.0	150.2				
(e) Japani	0.4	53.0	0.8	19.2	0.7	72.2	—	—	0.8	19.2
Kiina	11.1	329.6	—	—	11.1	329.6				
(ζ) Yhdysvallat	9.4	97.0	0.8	9.7	9.7	106.7	—	—	0.8	9.7
6 „suurvaltaa“ (α—ζ)	16.5	437.2	61.0	508.4	77.5	945.6	40.4	273.8	65.0	523.4

1) Belgia 29 452 km² ja 7.5 (milj.) asukasta + 2.4 milj. km² siirtomaita ja 15 milj. asukasta.
Σ = 2.4 milj. km² ja 22.5 milj. asukasta

Serbia 87 303 km² ja 4.5 milj. asukasta
Σ = 0.1 milj. km² ja 4.5 milj. asukasta

{	Turkki	1.8	21.6
	Kiina	11.1	329.6
	Σ =	12.9	351.2
	Persia =	1.8	10.0
	Σ =	14.5	361.2

Balkanin valtiot ennen sotavuotta 1912/3 ja niiden jälkeen*

	Yleinen pinta-ala nelökilometreissä			Asukasluku		
	Entinen alue	Uudet alue- valtauksset	Pinta-ala nykyään	Entinen alue	Uudet alue- valtauksset	Pinta-ala nykyään
Romania	131 353	8 340	139 693	7 248	354	7 602
Bulgaria	96 345	17 660	114 005	4 337	429	4 766
Serbia	48 303	39 000	87 303	2 912	1 533	4 445
Montenegro	9 080	5 100	14 180	285	150	435
Albania	—	28 000	28 000	—	800	800
Kreikka	64 657	51 318	} 115 975	2 632	1 624	} 4 256
Kreetta	8 618	} -149 755		344	} -4 583	
Turkki	169 317		28 180	6 130		1 891
Balkanin maat	527 673	-337 ¹⁾	527 336	23 888	307	24 195

¹⁾ Erotus johtunee epätarkkuudesta, nimittäin Albania lienee osoitettu pienemmäksi kuin se on.

*) Tämän taulukon teksti on kirjoitettu N. K. Krupskajan käsialalla. *Toim.*

Koko maapallo:	Asukasluku				Erikoiskauppa (1912)	
	mitj. neliö- kilometriä	mitj.	%	neliökilo- metriä kohti	Tuonti (miljoonissa)	Vienti markkoissa)
Aasia	44.45	871.2	526	19.6	9 278	10 162
Eurooppa	9.97	452.4	273	45.4	56 655	44 224
Afrikka	29.89	136.2	82	4.5	3 149	3 584
Amerikka	39.88	189.5	114	4.7	15 738	18 286
Australia	8.96	7.8	5	0.9	2 199	2 269
Napamaat	12.67	0.01	0	—	—	—
Kaikkiaan:	145.92	1 657.1	1 000	11.4	87 019	78 525

10) *Otto Hübnerin maantieteelliset tilastotaulukot*, julkaistu 1914 (63. vuosikerta) *

Iso-Britannia

Rautatiet

	km
(1912) Egypti	4 241
(1912) Egyptin Sudan	1 725
(1912) Malta	13
(1911/12) Kypros	98
(1911/12) Intia	55 875
(1911) Ceylon	971
(1911) Straits Settlements	34
—	16
(1912) Suojeluksen alaiset Malaijvaltiot	1 180
(1912) Hongkong	15
(1912) Pohjois-Borneo	211
(1912) Etelä-Afrikan liittovaltio	12 626
(1910) Basutomaa	26
(1912) Rhodesia	3 872
(1912) Njassamaa	182
(1912) Itä-Afrikka	943
(1912) Sansibar	10
(1912) Nigeria	1 467
(1912) Sierra Leone	365
(1912) Kultarannikko	270
(1912) Mauritius	207
(1912) Newfoundland	1 238
(1912) Kanada	47 150
(1912) Jamaika	313
(1912) Windward Islands	45
(1912) Trinidad	135
(1912) Honduras	40
(1912) Guayana	152
(1912/13) Australian liittovaltio	30 141
(1912/13) Uusi Seelanti	4 588

168 149

* Vihkon 10. sivulla (tämän osan 282—284 sivuilla) oleva teksti on kirjoitettu N. K. Krupskajan käsialalla; lihavilla kirjaimilla ladotut kohdat on kirjoittanut V. I. Lenin. *Toim.*

	km
<i>Ranska</i>	
(1910) Algeria	3 491
(1912) Tunisia	1 656
(1913) Länsi-Afrikka	2 400
(1913) Somalin rannikkoalue	130
(1913) Madagaskar	368
(1913) Réunion	126
(1913) Intia	30
(1912) Indo-Kiina	1 374
(1908) Martinique	224
(1913) Guayana	16
(1913) Uusi Kaledonia	17
	<hr/>
	9 832
(1912) <i>Belgian Kongo</i>	1 235
<i>Italia</i>	
(1912) Libya	87
(1912) Eritrea	120
	<hr/>
	207
<i>Saksan keisarikunta</i>	
(1913) Itä-Afrikka	1 602
(1913) Kamerun	443
(1913) Togo	327
(1913) Lounais-Afrikka	2 104
	<hr/>
	4 476
<i>Alankomaat</i>	
(1912) Itä-Intia	2 355
	2 683
Muut alusmaat	337
	<hr/>
	5 375
<i>Venäjä</i>	
(1913) Kaukasia	} 17 036
Keski-Aasia	
Siperia	
(1911) <i>Turkki</i>	6 660
<i>siinä luvussa</i>	
1. Euroopassa	1 994
2. Vähässä Aasiassa	2 372
3. Syyriassa ja Arabiassa	2 294
(1909) Persia	54
käytössä	12

	Pinta-ala neliökilo- metreissä	Asukasluku
<i>Turkki</i> , perustuslaillinen valtio vuodesta 1909	1 794 980	21 600 000 (1910)
Euroopanpuoleinen Turkki	28 180	1 891 000 (1910)
Vähä-Aasia	501 400	10 940 765 (1910)
Armenta ja Kurdistan	186 500	2 357 436 (1900)
Syyria ja Mesopotamia	637 800	5 361 203 (1910)
Arabia	441 100	1 050 000 (1910)
<i>Kiina</i> , tasavalta vuoden 1912 maaliskuusta	11 138 900	329 617 760
varsinainen Kiina	6 242 300	325 817 760 (1910)
Mongolia	2 787 600	1 800 000
Tiibet	2 109 000	2 000 000
<i>Japani</i> , perustuslaillinen monarkia	673 681	72 206 475
varsinainen Japani	382 415	52 985 423 (1912)
Formosa	35 997	3 512 607 (1913)
Karafuto (Japanin Sahalin)	34 069	42 612 (1913)
Kuantung	3 374	501 767 (1913)
Korea	217 826	15 164 066 (1913)

NB: tuhansissa neliökilometreissä (pinta-ala)
 PERSIA — noin 1 645 (Persian asukasluku 1907:
 9¹/₂ milj.)

Vuoden 1907 sopimuksen mukaan:
 Britannian vaikutusalue noin 355
 Venäjän noin 790

MOLEMMINPUOLISIA SYYTÖKSIÄ

11)

Molemminpuolisia syytöksiä:

„La Revue de Paris”, maaliskuun 1 p:nä 1915 (n:o 5, 1915)
 artikkeli: **G. Demorgny**. „*Turkkilaisten ja saksalais-
 ten toiminta Persiassa*” (m.m. kartta englantilaisten
 ja venäläisten vaikutusalueista Persiassa).

NB || Imperialistin ulinaa saksalaisten menestysten joh-
 dosta. (Kuvaavaa imperialismin luonnehtimisen kan-
 nalta.)

Muun muassa (sivulla 217):

NB || „Venäjän, Ranskan, Belgian ja Englannin lähetti-
 läiden päänmenoksi tarkoitettu pommi räjähti joulu-
 kuun 24 p:nä (1914) Teheranissa, mutta isku ei sat-
 tunut maaliin ja räjähdyksessä kuoli eräs saksalais-

turkkilaisen bandiittijoukkion järjestämän salaliiton jäsen”...

Tekijä siteeraa artikkelejaan aikakauslehdestä „*Revue du monde musulman*”, 1913, n:ot 22 ja 23 (maalis- ja kesäkuu 1913), ja teoksiaan: „*Tonavan kysymyksiä*”. Pariisi 1911 (Larose ja Tenin); „*Persian administraatio*”. Pariisi 1913 (Leroux); samoin „*Persian rahalaitokset*”. Pariisi 1915 (Leroux). NB

Vuosi Sitchkan-il (21. III. 1912 — 20. III. 1913).

1. Venäjän ja Persian kauppa = 6 28 857 900 *krania* (kran = 0.4545 frangia).

Vienti Persiasta Venäjälle = 69% Persian koko viennistä.
Tuonti Venäjältä Persiaan = 58% Persian koko tuonnista (s. 205).

2. Englannin vienti Persiaan = 25% Persian koko tuonnista. Persian vienti Englantiin = 13% Persian koko viennistä.

3. Turkki

4. Saksan ja Persian kauppa = 24 316 252 krania.

5. Ranska

6. Italia

((Maiden järjestys Persian kaupan suuruuden mukaan: 1—6))

„*Preussische Jahrbücher*”, 1915, 3. vihko (maaliskuu), Hans Delbrückin artikkeli (s. 485):

„Englannin Norjan-lähettiläs Findley yritti hallituksensa nimissä palkata murhaajan poistamaan tieltä irlantilaisen Sir Roger Casementin.” (Englantia vastaan suunnattuja Delbrückin vastasyttöksiä.) NB

„KIRJOITUKSIA TEKNIIKASTA”

„*The Daily Telegraph*”, 15. III. 1915. „Kirjoituksia tekniikasta”. „*Naftan käyttö sodassa*. Täysin naftakäyttöinen sota-alus”. (12

„Valtionrahaston kansleri oli oikeassa sanoessaan: 'Tämä on tekniikan sota.' Näemme, että tekniikka on lyönyt leimansa nykyisen koko maailmaa käsittävän valtavan

kamppailun jokaiseen vaiheeseen. Tekniikka ei esitä enää toisarvoista osaa. Se on muodostunut siinä määrin sodan tärkeimmäksi luonteenpiirteeksi, että 'silminnäkijä' on katsonut mahdolliseksi sanoa sotaa 'bentsiinisodaksi' kertoessaan hiljattain siitä osasta, jota konevoima esittää mantereella. Taitaisi olla oikeammin sanoa sitä 'naftasodaksi', koska tämä termi käsittäisi laivastonkin, sikäli kuin kysymyksessä ovat sen monet suurimmat ja pienimmät alukset, joita edustavat superdreadnoughtit ja sukellusveneeet."

„Queen Elizabeth” on ensimmäisiä „täysin naftakäyttöisiä” aluksia. Huojistuminen. Tärkeintä nopea polttoaineella varustaminen etc. etc. Valtava teknillinen edistys.

Tulevaisuudessa siirrytään „polttomootoreihin sotaluoksissa”. Kauppa-aluoksissa ollaan jo siirtymässä.

JUNIUS. „SOSIALIDEMOKRATIAN KRIISI” *

13) Junius. „*Sosialidemokratian kriisi*”. Liite: „Teesit kansainvälisen sosialidemokratian tehtävistä”. Zürich 1916. 109 sivua (105—109, teesit).

„Johdanto” päivätty 2. I. 1916: kirjanen on kuulemma kirjoitettu IV. 1915.

s. 6: „Kansainvälisen sosialidemokratian antautuminen... tyhmintä olisi sen salaaminen”...

s. 24: „Kaksi kehityssuuntaa... johtaa... tähän sotaan”
1) 1870, NB, Elsassin ja Lothringenin *annektointi* ja
2) imperialismin kehitys 25 viimeksi kuluneen vuoden aikana.

NB || s. 28: Bülowin puhe 11. XII. 1899. Selvä imperialistinen ohjelma: englantilaisilla „entistä suurempi Britannia”, ranskalaisilla „uusi Ranska”, venäläisillä Aasia, saksalaisilla „suurempi Saksa”.

ss. 31—33: mainio kuvaus saksalaisen finanssipääoman harjoittamasta turkkilaisten talonpoikien ryöväyksestä Vähä-Aasiassa.

s. 42: „...Olemassaolo on nykyisessä sodassa kysymyksessä vain kahden valtion, Belgian ja Serbian, osalta”...

s. 43: Venäjällä imperialismi „ei” esiinny niinkään „*taloudellisena ekspansiona*” kuin „*valtion poliittisena intressinä*”.

* Ks. V. I. Lenin, Teokset, 22. osa, ss. 295—310. *Toim.*

s. 48: Itävallan hajoamista on jouduttanut „itsenäisten kansallisvaltioiden muodostuminen monarkian välittömään läheisyyteen”...

...,Itävallan sisäinen elinkyvyyttömyys on vaikuttanut”...

...,Habsburgien monarkia ei ole mikään porvarillisen valtion poliittinen organisaatio, vaan ainoastaan yhteiskunnan muutaman loiseläjäklikin löyhä syndikaatti” (49)...

|| ...,väistämätön dilemma: joko Habsburgien monarkia tai Balkanin maiden kapitalistinen kehitys” (49)... ||

...,Itävalta-Unkarin likvidoiminen on historiallisesti vain Turkin hajoamisen jatkumista ja samalla historiallisen kehitysprosessin vaatimus” (49—50). NB

„Kahteen mätänevään ruumiiseen kytketty Saksan imperialismi kulki suoraa päätä maailmansotaa kohti” (50).

...,Duala Manga Bell Kamerunissa... luulotellusta (valtiopetos-) yrityksestä... hirtettiin sodan kohussa kaikessa hiljaisuudessa ja vaivautumatta käsittelemään asiaa tuomioistuimessa... Valtiopäiväryhmä peitti päällikkö Dualan ruumiin vaatimattoman vaiteliaisuuden verholla” (56).

s. 60: vuoden 1905 tappion kaksi syytä:

(1) sen „valtava” poliittinen ohjelma; „eräitä (ongelmia), kuten esim. agrarikysymystä ei yleensä voida ratkaista nykyisen yhteiskuntajärjestelmän puitteissa”... ?

(2) Euroopan taantumusvoimien apu...

71: „,Saksan vapaata kehitystä’ uhkaava vaara ei ole Venäjällä, kuten valtiopäiväryhmä on luullut, vaan itse Saksassa”... (ja m.m. sanonta: „Zabernin suunta”, s. 71).

74: „Eikö siis sosialistinen periaate: kansojen itsemääräämisoikeus, merkitse sitä, että kukin kansa on oikeutettu ja velvollinenkin puolustamaan vapauttaan ja riippumattomuuttaan?”... (75) „kansa, joka antautuu ulkoisen vihollisen edessä, ansaitsee tietysti halveksuntaa”...

75: Sitaatti teoksesta „Kansalaisista Ranskassa”: „Suurimpana heroisena nousuna, mihin tämä vanha yhteiskunta vielä kykeni, oli kansallinen sota, ja sekin osoittautuu nyt pelkäksi hallituksen huijaukseksi”...

76: „Siis hyökkäyssota ja luokkataistelu eivät ole porvariston historiassa ristiriita, kuten virallisessa myytissä sanotaan, vaan toinen on toisen keino ja ilmaus. Ja joskin vallassaolevista luokista hyökkäyssota tuntuu koetulta luokkataistelun vastustamiskeinolta, niin nousevien luokkien kannalta mitä kärkevin luokkataistelu on yhä vieläkin paras hyökkäyssodan vastustamiskeino”... Italian kaupunkien historia *keskiajalla*, varsinkin 1793.

77: niin on myös itsemääräämisen laita: „Totta on, että sosialismi tunnustaa jokaisen kansan oikeuden olla riippumaton ja vapaa, määrätä itsenäisesti omasta kohtalostaan. Mutta todellista sosialismin pilkkaamista on se, kun nykyiset kapitalistiset valtiot esitetään tämän kansojen itsemääräämisoikeuden ilmauksiksi. Missä tällaisessa valtiossa kansa on määrännyt tähän asti oman (sic!) kansallisen, valtiollisen ja sosiaalisen olemassaolonsa muodot ja ehdot?” Marx, Engels ja Lassalle käsittivät „Saksan kansan itsemääräämisen” „yhtenäiseksi suureksi Saksan tasavallaksi”. [Nykyinen Saksa on rakennettu (NB) (77) „Saksan kansan kansallisen (NB) itsemääräämisoikeuden (NB) raunioille”...]

77 ...„vai onko esimerkiksi Kolmas tasavalta neljässä maanosassa sijaitsevine alusmaineen ja kahdessa maanosassa harjoittamine kolonialistisine raakuuksineen Ranskan kansan 'itsemääräämisoikeuden' ilmaus?”...

78: „Sosialistisella tavalla ymmärrettynä ei ole olemassa ainoatakaan vapaata kansakuntaa, jos kerran sen valtiollinen olemassaolo perustuu muiden kansojen orjuutukseen, sillä pidetäänhän siirtomaakansojakin valtion kansoina ja jäseninä. Kansainvälinen sosialismi tunnustaa kansakuntien oikeuden olla vapaita, riippumattomia ja tasa-arvoisia, mutta vain se voi luoda tällaisia kansakuntia, vain se voi toteuttaa kansakuntien itsemääräämisoikeuden. Ja tämä, samoin kuin kaikki muutkin sosialismin tunnukset, ei tee oikeutetuksi nykyistä olotilaa, vaan osoittaa tien, innoittaa proletariaattia vallankumoukselliseen, uudistavaan aktiiviseen poliittiseen toimintaan”...

? ||| ...Nykyisen imperialistisen tilanteen vallitessa ei voi yleensä olla enää „kansallisia puolustusotia”

(78)... jos käännetään huomio pois tästä tilanteesta, ||
silloin „rakennetaan hiekalle”.

Siitä syystä „ei ole mitään merkitystä sillä kysymyksellä, puolustaudutaanko vai hyökätään, kuka on 'syyllinen'” (78) ja Ranska ja Englanti eivät „puolusta itseään”, ne eivät „puolusta kansallista, vaan maailmanpoliittista asemaansa”...

NB:,jotta hälvennettäisiin 'kansallisen sodan' harhakuva, joka tätä nykyä hallitsee sosialidemokraattien politiikkaa” (81).

Imperialistinen politiikka on kansainvälinen ilmiö, „pääoman yleismaailmallisen kehityksen” tulos (79)... „Vain pitämällä tätä lähtökohtana voidaan asettaa oikealla tavalla kysymys 'isänmaan puolustuksesta' nykyisessä sodassa” (80)... Liittoutumisjärjestelmä, sotilaalliset intressit j.n.e. *kiihottavat* heti *imperialistisia* intressejä ja maita... „Vihdoin se tosiasia, että kaikilla kapitalistisilla mailla on nykyään siirtomaita, jotka sodan kulussa, vaikka se alkaisikin 'kansallisena puolustusotana', vedetään jo puhtaasti sotilaallisten ja strategisten näkökohtien vuoksi mukaan sotaan”... „pyhä sota” Turkissa, siirtomaakapinoiden tukeminen...— „myös tämä tosiasia muuttaa itsestään jokaisen nykyaikaisen sodan imperialistiseksi maailmanpaloksi” (82)...

Esimerkkinä Serbia (sen takana on Venäjä), Hollanti (sen siirtomaat j.n.e.)... „Siis taaskin nykyajan imperialismin historiallinen tilanne määrää sodan luonteen eri maissa, ja tämä tilanne vaikuttaa siten, ettei nykyään voi yleensä olla enää kansallisia puolustussotia” (84)...

Siteerataan K. Kautskya: „Isänmaallisuus ja sosialidemokratia”, 1907, s. 16 varsinkin, että „näissä oloissa ei ole enää missään odotettavissa... sotaa, jonka tarkoituksena olisi kansallisen vapauden puolustaminen” (Kautsky, Junius siteeraa s. 85). (K. Kautsky, ss. 12—14, „kansallisista ongelmista”, että ne voidaan ratkaista „*vasta* (NB) *sitten*, kun (NB) proletariaatti on voittanut”.) [K. Kautsky, s. 23. NB]

Mutta mitä sosialidemokraattien on tehtävä? Ei saa olla „passiivisia”. Ei. „Siis sen sijaan, että imperialistinen sota verhotaan ulkokultaisesti isänmaanpuolustuksen viittaa, olisi pitänyt ottaa nimenomaan *vakavalta kannalta* (kursivointi tekijän) kansojen itsemääräämisoikeus ja isänmaan puolustus, käytettävä niitä vallankumouksellisena vipusimena imperialistista sotaa *vastaan* (kursivointi tekijän) (85). Isänmaan puolustuksen alkeellisimpia vaatimuksia on, että kansa ottaa puolustusasian omiin käsiinsä. Ensimmäisenä askeleena siihen: *miliisi*, t.s. paitsi koko aikuisen miespuolisen väestön hetimmittäinen aseistaminen myös ennen muuta se, että kansa ratkaisee sodan ja rauhankysymyksen, tämä merkitsee edelleen: tehdään heti loppu kaikesta poliittisesta oikeudettomuudesta, sillä mitä suurin poliittinen vapaus on kansanpuolustuksen välttämätön perusta. Sosialidemokraattien ensimmäisenä tehtävänä oli kuuluttaa näistä todellisista isänmaan puolustustoimenpiteistä, vaatia niiden toteuttamista” (86). Mutta sosialidemokraatit luopuivat miliisivaatimuksesta sodan alettua!!! vaikka olemmekin sanoneet, että „*vain* miliisi” kykenee puolustamaan isänmaata!!!

„Toisin käsittivät isänmaan puolustuksen opettajamme”... (Marx puoltaa „Kansalaissodassa” Kommuunin kansallista sotaa)... ja... Friedrich Engels vuonna 1892 vuoden 1793 toistamista...

Mutta samalla: „*Kun Engels näin kirjoitti, hän tarkoitti kokonaan toisenlaista kuin nykyistä tilannetta*” (87) — ennen Venäjän vallankumousta. „Hän (Engels) tarkoitti hyökkäyksen kohteeksi joutuneen Saksan todellista kansallista puolustus-sotaa” (87)...

Ja edelleen: „Niin, sosialidemokraatit ovat velvollisia puolustamaan maataan suuren historiallisen kriisin aikana. Juuri tässä tekikin pahan virheen” sosialidemokraattinen ryhmä... „Se *jätti* synnyinmaan turvattomaksi mitä suurimman vaaran hetkellä. Olihan sen ensimmäinen velvollisuus isänmaata kohtaan sillä hetkellä osoittaa isänmaalle nykyisen imperialistisen sodan todellinen

tausta, repiä rikki se isänmaallisen ja diplomaattisen valheen verkko, johon tämä isänmaahan kohdistettu väkivallanyritys oli verhottu, julistaa kuuluvasti ja selvästi, että tässä sodassa voitto ja tappio olivat yhtä tuhoisia Saksan kansalle... julistaa, että oli heti aseistettava kansa ja jätettävä sodan ja rauhan kysymys kansan ratkaistavaksi... asettaa vihdoin vastapainoksi imperialistiselle sotaohjelmalle — ohjelmalle, jonka tarkoituksena on Itävallan ja Turkin säilyttäminen, t.s. taantumuksen säilyttäminen Euroopassa ja Saksassa — entinen isänmaanystävien ja demokraattien tosi kansallinen vuoden 1848 ohjelma, Marxin, Engelsin ja Lassallen ohjelma: tunnuksena yhtenäinen suuri Saksan tasavalta. Siinä lippu, joka olisi pitänyt kohottaa maan ylle ja joka olisi ollut todella kansallinen, todella vapauslippu ja niin Saksan kuin kansainvälisen proletariaatin luokkapoliitikankin parhaiden perinteiden mukainen” (88).

...,Siis synnyinmaan etujen ja proletariaatin kansainvälisen solidariteetin välinen vaikea dilemma, traagillinen konflikti, joka sai parlamentaarikkomme puoltamaan vain 'raskain sydämin' imperialistista sotaa, on pelkkä mielikuvituksen tuote, porvarillis-nationalistinen ajatusteelmä. Pääinvastoin maan edut ja proletaarisen Internationalen luokkaedut ovat niin sodan kuin rauhankin aikana täydessä sopuossuinnussa keskenään: niin sota kuin rauhakin vaativat mitä tarmokkainta luokkataistelun kehittämistä, mitä päättäväisintä sosialidemokraattisen ohjelman noudattamista” (89)...

Entä mitä puolueen olisi pitänyt tehdä? Oliko julistettava joukkolakko? vai saatava sotaväki kieltäytymään? Olisi hassua vastata tähän. Valankumousta ei „tehdä tekemällä”. „Teknillisluontoiset määräykset ja reseptit” olisivat „*naurettavia*” (90), kysymys ei ole niistä, vaan selvästä poliittisesta tunnuksesta. (Hieman ylimalkaisesti tekniikkaa etc. etc. vastaan, „vähäisiä salaliittolaiskerhoja” etc. vastaan.) (NB 101—102.)

VIII §:ssä (93—104) kosketellaan erityisesti kysymystä „voitto vai tappio” ja todistellaan, että

NB

??

100:

molempi pahempi (rappiotila, uusia sotia etc.). Valinta olisi „auttamattomasti jommankumman selkäsaunasatsin valitsemista kahdesta mahdollisesta” (98)... „paitsi yhdessä tapauksessa: jos kansainvälinen proletariaatti sekoittaa kaikki laskelmat” (kummankin imperialistiryhmän laskelmat) puuttumalla vallankumouksellisesti asioihin (98)... Status quo on mahdotonta (99), ei „taaksepäin”, vaan eteenpäin proletariaatin voittoon. Ei turhia aseistariisumissuunnitelmia, ei „utopioita”, „osittaisia uudistuksia” (99), vaan taistelu imperialismia vastaan.

s. 102 — uhkaa „Euroopan proletariaattia jouk-
entä kotuholla” (102)... „Vain Euroopasta, vain vanhim-
Ame- mista kapitalistisista maista saatetaan antaa ajan
rik- tullen merkki ryhtyä yhteiskunnalliseen vallanku-
ka?? moukseen, joka vapauttaa koko ihmiskunnan. Vain
ja Ja- englantilaiset, ranskalaiset, belgialaiset, saksalai-
pani?? set, venäläiset, italialaiset työläiset yhdessä voivat
johtaa viiden maanosan sorrettujen ja orjuutettu-
jen armeijaa” (103).

„SOSIALISTIT JA RAUHA”

- 15) „Journal des Débats”, 11. XI. 1915.
„Sosialistit ja rauha”... „Tämän” (Zimmerwaldin)
! „yhdistyksen lienevät järjestäneet saksalaiset sosia-
listit, joiden intiimi yhteys tämän maan hallitukseen
on tunnettua. Se on vihollistemme manööveri, jota
meidän ei pidä ihmetellä. He ovat ryhtyneet sellaiseen
uudelleen monta kertaa siitä pitäen, kun ovat tunte-
neet menettäneensä pelinsä.”
...„Ranskan sosialistinen puolue on katsonut tar-
peelliseksi sanoa tämän” (konferenssia vastustavassa
Sosialistisen puolueen päätöslauselmassa) „hälven-
tääkseen kaiken kaksimielisyyden ja vahvistaakseen
!! vielä kerran, että se pysyy uskollisena isänmaalliselle
pyhän liiton sopimukselle.”

„LE TEMPS” LEHDEN KIRJOITUKSISTA

„Le Temps”, 13. XI.

Kirjoitus (2. sivu) Renaudelin puhetta käsittelevästä „Vorwärtsin” artikkelista ja *myötämielisesti* Zimmerwaldia vastaan tähdätystä „L’Humanitén” artikkelista.

Ibidem 12. XI.

„Sosialistit ja Elsass-Lothringen”

„L’Humanitéssa” Compère-Morelin artikkelissa on sanottu muka suoraan, „että me emme pidä Elsass-Lothringenia niinä” (= saksalaisina alueina, joita emme halua „valloittaa”)...

(16)

BRAUER SAKSALAISISTA ETWA „TAPPIONTOIVOJISTA”

„Hochland”. München. 8. viikko 1914/1915. Toukokuu 1915.

(17)

Münchenin itävaltalaisten klerikaalien katolinen, aristokraattinen äänenkannattaja

(julkaisija Karl Muth)

Th. Brauer. „Sota ja sosialismi”.

...„Sota merkitsee sosialismin kehityksessä enemmän kuin pelkkä episodi: se saattaa (ainakin potentiaalisesti) tämän kehityksen tietynlaiseen päätökseen” (176)...

... („Kertomus” Marxista, Engelsistä, Bebelistä...)

...„Teoreettinen ’tappio’ ei estä ’opportunistia’ jatkamasta iloista elämää ja saamasta arvonantoa. Mitä enemmän kokoontuu joukkoja sosialismin lipun ympärille, sitä suuremmiksi kasvavat myös niiden tahtomukset nykyisyyteen nähden ja kerrassaan mahdotonta on estää niitä kiinnittämästä toiveissaan huomiota myös nykyiseen valtion” (179—180)...

...Juuri tässä (vallankumouksellisessa) ideologiassa, jota vastaan Bernstein on taistellut, „juuri tässä ideologiassa Euroopan sota esittää suurta osaa yhteiskunnallisen vallankumouksen esinäytöksenä” (180).

(Ammattiyhdistykset viisastuvat)

...„välittömästi sodan edellä asiat kehittyvät myös sosialistisen ammattiyhdistysliikkeen ja ’porvarillisen’

yhteiskunnallisen uudistustoiminnan todelliseksi lähenemiseksi" (181).

18)

NB ||| „Saksan sosialidemokraattisessa liikkeessä sodan julistamisen yhteydessä tapahtunut käänne ilmeni, jos tarkastelemme sitä puhtaasti ulkonaisesti, yllättävän äkillisenä murroksena. Vielä aattopäivänä sanomalehtikirjoituksissa muistutettiin, varoitettiin ja manattiin entiseen agitatoriseen tyyliin. Esitettiinpä sellaisiakin ajatuksia, jotka viittauksina siihen, mitä tapahtui muka Ranskassa vuoden 1870 jälkeen, kuulostavat tappion ylistämiseltä. Mutta sitten eräänä kauniina päivänä tapahtui... käänne, jota jyrkempää ei voi kuvitellakaan. Sen johdosta julkaistut viralliset selitykset eivät voi olla vähimmäskään määrässä sen perusteluna. Kuten jokaiselle on tunnettua — ja senpä vuoksi tässä on tarpeetonta puhua siitä — ne voidaan kumota leikiten aikaisempien virallisten lausuntojen nojalla" (181).

...(Sosialistiset joukot joutuivat muka kosketuksiin elämän „koko" todellisuuden kanssa)...

....„Järkevät sosialistit, varsinkin revisionistien leiriin kuuluvat" (182)... ovat kauan sitten huomauttaneet, miten vaarallista sellainen (vanhasosialistinen) kansan kasvataminen on...

...(ylistellään isänmaallisuutta)...

....„Reformistit saattoivat nyt vihdoinkin luottaa siihen, että löydetään varma, kestävä perusta uudelle sosialistiselle ja sosialidemokraattiselle ohjelmalle, jota he ovat toivoneet niin kiihkeästi" (183)...

NB |||„Jos pitäisi yhdellä sanalla määritellä revisionistisen toiminnan käytännöllinen tulos, niin päädyttäisiin likipitään siihen, että se on horjuttanut johtajien ja johtavaan kerrokseen kuuluvien käytännöllisen toiminnan järjestäjien uskoa marxilaisuuteen ja että nämä ovat nyt, kun heillä ei ole kyllin hyvää korviketta, tehneet 'uskonkappaleekseen' taktiikan" (184).

ja yleensä muka (188) odottakaamme, mitä sanovat ne, jotka palaavat ampumakaivannoista.

NB: „Sveitsin tehdas- ja kaivostarkastajien selostus virkatehtäviensä hoidosta vv. 1912 ja 1913” — *Aarau* 1914 (265 sivua, 3 markkaa). NB

„LE TEMPSIN” ARTIKKELEISTA JA KIRJOITUKSISTA

„Le Temps”, 6. XII. 1915.

„Champignyn suurtaistelun vuosijuhlaa” vietettiin tänään.

Hra Albert *Thomas'n* puhe:

„Rauhaa ei voi tulla ennen kuin Elsassimme ja Lothringenimme kuuluvat lopullisesti Ranskaan”...

...kunnes Saksan imperialismi on tehty vaarattomaksi etc. etc. (...„voitto”...) ...„loppuun saakka”...

Ibidem, 7. XII. 1915

artikkeli (toimituksen) „Hyvin sanottu”.

„Tämä manifestaatio on sitäkin kuvaavampi, koska hra Albert Thomas yhdessä herrojen Guesde'in ja Sembat'n kanssa edustaa hallituksessa yhdistynyttä sosialistista puoluetta, jonka tietyt ainekset eivät voi unohtaa niitä vaarallisia tendenssejä, jotka olivat määräävinä heidän keskuudessaan sodan edellä, vaan ovat edelleenkin epämääräisen internationalismihanteen vallassa, minkä vuoksi olimme vähällä joutua tuhon omiksi”...

...„Siinä” (Thomas'n puheessa) „vaaditaan selvästi ja täsmällisesti palauttamaan Ranskalle Elsass-Lothringen ilman muuta ja kiistattomasti, ilman mitään ehtoja. Nämä sanat muodostavat onnellisen vastakohdan niille liian varovaisille sanoille, jotka ovat omiaan antamaan aihetta murehdittaville väärinkäsityksille, joita on väliin esiintynyt ääriivasemmiston taholla.”

Ibidem (s. 2) „Sosialisteilla”. Eilen pidettiin Seinen federaation alustava kokous (25. XII. 1915 kokoontuvan puoluekongressin merkeissä). Bourderon yritti puhua, „mutta hänet keskeytettiin jyrkästi” (hänelle huudettiin, ettei hänellä ole valtakirjaa) (*idem* „*Journal des Débats*”, 7. XII. 1915. Kun Bourderon sanoi, että hän edustaa vähemmistöä, „esitettiin jyrkkiä vastalauseita”...). NB

(19)

(20)

„Hra Merrheimin piti eilisiltana pitää rue de Paris'lla Montreuil'ssa esitelmä Zimmerwaldin kansainvälisestä pasifistisesta yhdistyksestä. Hra Merrheimin esitelmätilaisuus kiellettiin.”

ARTIKKELI

„AMERIKKALAISET SOTATARVIKKEIDEN HANKKIJAT”

- 21) „Neue Zürcher Zeitung”, 1915, n:o 485, 1. aamupainos. 23. IV. 1915.

Amerikkalaiset sotatarvikkeiden hankkijat.

„Amerikkalaiset lehdet ovat jo pitkän aikaa julkaisseet tiedotuksia ententevalloille lähetetyistä sotatarviketoimituksista. Esitämme seuraavan otteen eräästä kalifornialaisesta lehdestä:

Liittoutuneille tarkoitetut sotatarvikkeet lähetetään tästä lähtien amerikkalaisten tuottajien toimesta meriteitse Kanadaan, missä ne lastataan englantilaisiin laivoihin, ja kuljetetaan sitten Englantiin. Ranskalle ja Venäjälle tarkoitetut tavarat kulkevat saman tien, ja ne toimitetaan sitten Englannista edelleen. Liittoutuneet ovat kontrahoidulla varanneet joko asiamiestensä kautta tai välittömästi miltei kaikki Yhdysvaltojen ase- ja sotavarusteita valmistavat laitokset. Nämä tehtaajat yrittävät tietysti pitää tämän salassa peläten joutuvansa keskeyttämään tavara-toimituksensa, koska kaikki nuo tarvikkeet ovat sotilaallista salakuljetustavaraa.

- 22) Yhdysvalloissa on 57 tehdasta, jotka valmistavat yksinomaan aseita tai sotilasvarusteita. Normaaliaikoina niissä työskentelee noin 20 000 työläistä, mutta nyt, kun tehtaajat toimivat kahdessa, kolmessa vuorossa, niissä on jo noin 50 000 työläistä. Ase- ja sotavarustetehtaajat eivät valmista räjähdysaineita. Ne muodostavat oman teollisuusalansa, joka käsittää 103 tehdasta, joiden tuotanto on sitten sodan alettua kaksinkertaistunut. Eräät pyroksoyliinitehtaajat toimivat kolmessa vuorossa. Tämän joukkokokysynnän seurauksena on ollut tietysti hintojen kohoaminen. Niinpä Ranskan hallitus tilasi helmikuussa 24 miljoonaa naulaa pyroksoyliiniä à 65 senttiä naula, vaikka hinta on normaaliaikoina ollut 20—25 senttiä naulalta.

Edelleen toimitetaan sotilaiden ja hevosten varusteita: jalkineita, astioita, satuloita, parkkinahkaa j.n.e. Euroopan sota on epäilemättä Amerikalle poikkeuksellisen edullista.”

Lloyd George parlamentissa.

„THE DAILY TELEGRAPH”, 22. ja 23. HUHTIKUUTA 1915

„The Daily Telegraph”, 22. IV. 1915.

Lloyd George'in alahuoneessa pitämä puhe:

„Hän hämmästytti alahuonetta ilmoittamalla, että brittien tykistö on laukonut yksistään viime kuukauden kahden viikon aikana ammuksia enemmän kuin koko buurisodan aikana.”

Kun syyskuussa tuotanto (tykinammusten) oli 20 niin NB

maaliskuussa 388 — 19 kertaa enemmän.

(Ja syyskuussa oli enemmän kuin elokuussa, elokuussa enemmän kuin heinäkuussa!)

Ennen sotaa arveltiin, että mantereella tulisi olemaan 6 divisioonaa. Nyt niitä on 36 = 720 000 miestä.

Maaliskuussa hyväksyttiin „maanpuolustuslaki, joka valtuuttaa” (hallituksen) „ottamaan hoitoonsa jokaisen sopivan koneenrakennustehtaan ja panemaan sen tuottamaan ammuksia”.

„Sotavarusteita loputtomiin — siinä paras ihmishenkien pelastamisen ja sodan pikaisen loppumisen takaava teesi”... NB

Ibidem, 23. IV.

„Työnantajien isänmaallinen sitoumus”:

ilmoitan, että *antaessani työtä sodan jälkeen* olen asettava etutilalle sotaväessä palvelleet.

Allekirjoitus

(kuningas ja ministerit *kannattavat*).

Ibidem. *Rooseveltin kirja*. „Amerikka ja maailmansota”.

Tekijän sääntönä on „puhua suopeasti, mutta pitää varalla patukkaa” (hän valittaa, että häntä sanotaan „big stick’iksi” („patukaksi”) ja unohdetaan hänen lauselmansa alku). (Esimerkkinä *Belgia*.)

Hän kannattaa sitä, että Amerikan Yhdysvallat järjestäisi kansan „sotilaskoulutuksen” Sveitsin tai Australian malliin...

„DER TAG” LEHDESSÄ JULKAISTUT
HUGO BÖTTGERIN ARTIKKELIT

- 25) „Der Tag”, 1915, n:o 93 (A-painos). 22. IV. 1915.
Artikkeli: „Vapaat ammattiyhdistykset ja hallitus”, kirj. tri *Hugo Böttger*, valtiopäivämies.

Kirjoittaja aloittaa huomauttamalla, että vuoriyhtiön pääjohtaja (Gelsenkirchenissä) *Kirdorf* moittii ministeri *Delbrückiä* (sisäministeri) sen johdosta, että tämä pitää „kiinteää yhteyttä ammattiyhdistysjohtajiin”.

Tämä on muka vaarallista, sillä työläiset käyvät muka rauhattomiksi.

Kirjoittaja väittää vastaan, ettei siinä ole mitään pahaa, että ampumakaivannoissakin työmiehet ja työnantajat seisovat vierekkäin, että „jos ne (= vapaat ammattiyhdistykset = sosialidemokraatit) vedetään yhteistyöhön sisäministeriössä tietyissä työväkeä koskevissa ja yleiskansallisissa kysymyksissä, niin se on yhtä suuressa määrässä niille tunnustuksena kuin veloituksena *luopua* koko sodan ajaksi *sosialidemokraattisen ohjelman tietyistä Internationalen* piiriin kuuluvista *kohdista* ja täyttää kaikkien muiden väestönosien tapaan velvollisuutensa ja puolustaa isänmaataan”...

NB

- 26) Samoin hänen artikkelinsa 82. n:ossa (9. IV.) „Politiikkamme kehitys”, missä muun muassa sanotaan:

„Kummallista, että marxilaisen katsantokannan pohjalta käydyissä sosialidemokraattienkin väittelyissä ilmenee selvästi mielipide, että nykyään on otettava lukuun imperialismiin tuleva kehitys, suurten, ulkonaisesti itsenäisten ja mahdollisuuksien mukaan riippumattomien maailmanvaltojen kehitys. Eräät kapinoivat tätä vastaan, toiset yrittävät kytkeä imperialismia sosialismin kehityskulkuun, eikä tietysti voi olla mitään epäilystä siitä, kumpi näistä kahdesta suunnasta on järkevämpi ja kummalla on suuremmat menestymismahdollisuudet”...

„THE ECONOMIST” LEHDEN ARTIKKELI
„SODAN TARKOITUSPERÄT”

„The Economist”, 27. III. 1915. Lauantai.

(27)

Artikkeli: „Sodan tarkoitusperät” (Greyn maanantaina (22. III. ??) Bechstein Hallissa pitämän puheen johdosta).

Toimitus kyynelehtii rauhan vuoksi ja iloitsee, ettei Grey sanonut mitään, mikä olisi voinut „pitkittää tai pahentaa sotaa”...

Artikkelin loppu:

„Valtiomiehet eivät voi hyväksyä sellaista murheel-
lista tulevaisuutta, että sota päättyisi yleiseen suruun
ja miltei yleiseen vararikkoon. Kohta koittaa aika,
jolloin voidaan ottaa huomioon humanisuuden vaa-
timukset ja samalla saavuttaa sir Edward Greyn
osoittamat tarkoitusperät” (kansallisuuksien vapaus
etc.)... „Ellei tästä tilaisuudesta oteta vaarin, sota ei
tule jatkumaan ikuisesti. Se on päättyvä vallanku-
mouskaaokseen, josta kukaan ei tiedä, mistä se alkaa
ja mihin se päättyy. Siinäkin tapauksessa, että sota
loppuisi huomenna, tokkopa edes tässä verraten me-
nestyvässä maassa lienee ainoatakaan perhettä, joka
ei joutuisi kärsimään vuosikausia sodan aiheuttamista
rasituksista” (s. 615). (Loppu.)

NB

„GENÈVEN LEHTI”, 7. HUHTIKUUTA 1915

„Journal de Genève”, 7. IV. 1915.

(28)

Pääkirjoitus otsikoituna: „Liika puhuminen on vahin-
gollista”, omistettu Instituutin jäsenen Henri *Welschingerin*
teokselle: „Keltaisen kirjan opetukset 1914”, julkai-
sijat Bloud ja Gay, Pariisi.

13. VII. 1914 (huom. päivämäärä!) senaatissa hra Ch.
Humbert, „sotakomission selostaja”, halutessaan osoittaa
Ranskan valmistautumattomuuden, sanoi puheessaan, ettei
Ranskalla ole juuri ollenkaan raskasta tykistöä, ei edes
10—13—21 cm kaliberista. 28 cm mörssäri saadaan... vuo-
den kuluttua!!

Mutta seuraavana päivänä, 14. VII. 1914, sotaministeri
Messimy sanoi senaatissa, että

vuoden 1915 lopulla (!!) Ranskalla tulee olemaan

200 pitkäpiippuista 105 mm kanuunaa ja vuoden 1917 lopulla (!!!) 200 lyhytpiippuista 120 mm haupitsia.

NB ||| „Saattoiko Saksa tehdä muuta johtopäätöstä kuin: 'Menkäämme eteenpäin aikaa hukkaamatta?'”

LLOYD GEORGE NELJÄSTÄ MILJARDISTA PUNNASTA

29) **Lloyd George alahuoneessa.** Tiistaina 4. V. 1915. („The Daily Telegraph”, 5. V.)

...„Kuinka suuret ovat maamme tulot? Maamme tulot ovat olleet rauhan aikana 2 400 000 000 puntaa.

NB ||| Nyt ne ovat varmaankin suuremmat. Miksi? Me kulutamme täällä satoja miljoonia lainaksi otettuja varoja. Suurin osa niistä kulutetaan meidän maassamme. Ihmiset ovat määrääjän lisäksi tehneet myös ylitöitä ja heidän ansionsa ovat kasvaneet; eräillä aloilla liikevoitot ovat tietenkin suuremmat, huomattavasti suuremmat; sen tuloksena maamme tulot lienevät nykyään suuremmat kuin rauhan aikana. Jotkut saavat luultavasti valtavan suuria liikevoittoja — (huomio, huomio) — ja toiset ovat kohottaneet tulonsa tavallista suuremmiksi.

NB ||| Epäilemättä on täysin oikeudenmukaista, jos ajattelemme sikäli kuin se on mahdollista, mitä veroja meidän pitäisi lisätä ja mitä maksuja periä voidaksemme kestää sodassa pari kolme vuotta,— olisi täysin oikeudenmukaista puuttua niihin, jotka ovat saaneet poikkeuksellisia tuloja sodan ansiosta (hyväksyntää)... ..Paljonko maamme tavallisesti säästi rauhan aikana? Tavallisesti säästöt olivat noin 300—400 (miljoonaa) puntaa vuodessa. Tulot ovat suuremmat, ja luulen etten liioittele sanoessani, että Euroopan joka maassa elintaso on huomattavasti alhaisempi, joskaan en tiedä, missä määrin.

NB ||| Mutta maamme pitäisi panna sodan aikana, jolloin tulot ovat suuremmat, säästöön kaksi kertaa enemmän.”

Samoin hän samassa yhteydessä.

30)

„Maamme on tavattoman rikas, varmasti Euroopan rikkain maa. En tiedä, *olisikohan se maailman rikkain maa* suhteellisesti asukaslukuun verrattuna. *Olemme sijoittaneet 4 000 000 000* 4 mrd. *puntaa ulkomaiden ja siirtomaiden parhaisiin arvopapereihin*”... puntaa

„...Olemme alkaneet rahoittaa useimpien liittolaistemme hankintoja”...